

*Анисимова Олександра Андріївна,  
студентка 1-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права Розумейко Д. О.*

## **УКЛАДЕННЯ ТА РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19**

Актуальною проблемою в період пандемії Covid-19 стало те, що багато шлюбних пар не витримали перевірки стосунків під час дотримання карантинних обмежень. Коронавірус акцентував увагу на давніх проблемах подружжя, а стрес додав негативу до ненайсприятливішої ситуації в країні, через що кількість розлучень зростає.

Сім'ї, в яких присутнє домашнє насильство, які не можуть прожити спільно у замкнутому просторі виявили бажання розірвати шлюб. Згідно ст. 106 Сімейного Кодексу [1, ст. 109] подружжя, яке не має дітей, може здійснити це шляхом подання заяви до органу державної реєстрації актів цивільного стану. Згідно ст. 109 Сімейного Кодексу подружжя, яке має дітей, має право подати заяву до суду із договором про те, з ким будуть проживати діти. В зв'язку із введенням обмежувальних заходів, прийнятих Постановою Кабінету Міністрів від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [2] було створено веб-портал «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» (<https://dracs.minjust.gov.ua/>) [3]. На цьому порталі доступні такі послуги, як: подання заяв онлайн, запис на прийом без черги та кваліфікована допомога.

Для уникнення скупчень людей та економії часу можна зареєструвати заяву про розірвання шлюбу та призначити дату прийому у РАЦС на цьому сайті. Суди не припиняли роботи, до них можна звернутися в звичайному порядку, зокрема онлайн.

За 2020 рік офіційно зареєстровано 168 тисяч шлюбів. За останні 20 років їхня кількість зменшилася втричі. Хоча й скорочення спостерігалось раніше, пандемія вагомо вплинула на цю статистику.

Незважаючи на велику чисельність розірвання шлюбів, за даними Міністерства юстиції за останні два роки пандемії молоді люди

частіше одружувалися, ніж розлучувались. У липні 2021 року кількість реєстрації шлюбу в 9 разів більша за кількість його розірвання. За сім місяців цього року органи Державної реєстрації цивільного стану України реєстрували шлюби у 7 разів частіше, ніж розлучення. Регламентована чинним законодавством процедура порядку укладання шлюбу включає в себе осіб, які вступають в шлюб та дії органу РАЦС, які спрямовані на реалізацію державної реєстрації створення сім'ї як акту цивільного стану [4, С. 28–32]. За ст. 28 Сімейного Кодексу заява про реєстрацію шлюбу подається жінкою та чоловіком особисто. Однак, епідеміологічна ситуація внесла свої корективи до цієї процедури.

При цьому, взявши до уваги питання розвитку та інтеграції українського права в міжнародні правові акти сімейного права країн ЄС, в ч. 3 ст. 28 Сімейного Кодексу передбачено, що через поважні причини неможливості подання заяви особисто, можливе таке подання нотаріально засвідченої заяви їхніми представниками [5, С. 1037–1044].

На сьогоднішній день такою поважною причиною стали норми обмежувальних заходів, прийняті Постановою Кабінету Міністрів від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

В зв'язку із введенням таких обмежувальних норм, особи, які бажають зареєструвати офіційно свої стосунки, мають право використовувати допомогу державного проекту на вебпорталі «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану».

Крім того, заяви на реєстрацію шлюбу можна також подати як раніше до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, але залишити документи у спеціальних боксах, що знаходяться біля відділів державної реєстрації актів цивільного стану. Прийом громадян здійснюється обов'язково за наявності індивідуальних захисних засобів – масок або респіраторів.

Більше того, наречені, які виявили бажання зареєструвати шлюб ще до карантину, не мають наміру переносити дату весілля. Для них весільна церемонія проходила за спрощеною процедурою.

Присутніми гостями могли бути лише батьки з обов'язковим дрес-кодом: маскою та рукавичками.

Отже, громадяни України можуть подавати заяви, не виходячи з дому. Якщо подати заяву через веб-портал неможливо, доступне звернення на прийом до потрібного відділу за попереднім записом онлайн або по телефону.

#### **Література:**

1. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21. Ст. 106.
2. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF>
3. Вебпортал «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану». URL: <https://dracs.minjust.gov.ua/>
4. Сафончик О.І. Теоретичні аспекти шлюбно-сімейних правовідносин. Часопис цивілістики: наук.-практ. журн. НУ «Одеська юридична академія». Одеса: ПП «Фенікс», 2015. Вип. 21. С. 28–32.
5. Сафончик О.І. Підстави виникнення шлюбно-сімейних правовідносин в Україні. American Educational Research Association. Educational Researcher. Issue 9 (2), December 2017. Vol. 46. American Educational Research Association, 2017. P. 1037–1044.